

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2025–2027

1. Johdanto

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli osallistuu toimintalinjauksensa mukaisesti Kristuksen kirkon missioon mahdollistamalla, tukemalla ja turvaamalla seurakuntien työtä ja työyhteisöjä. Tulevien vuosien toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikuttaa voimakkaasti kaksi keskeistä epävarmuustekijää: tuomiokapitulien taloudellisen tilanteen voimakas heikentyminen sekä toimintaympäristön nopeat muutokset. Edellisen vuoksi tuomiokapitulin virastossa joudutaan kolmen vuoden sisällä jo toistamiseen käymään sopeuttamisprosessia ja leikkaamaan henkilöstöresursseja. Jälkimmäisen osalta tuomiokapitulin ja sen vastuulla olevien seurakuntien työhön vaikuttavat erityisesti turvallisuustilanteen muutos, ilmastokriisi sekä julkisen ja yksityisen talouden heikko tila. Seurakuntien työhön vaikuttaa myös kirkon ja yhteiskunnan suhteiden laajempi murros ja sen vaikutukset kirkon itseymmärrykseen.

Monenlaiset epävarmuustekijät ovat heikentäneet työhyvinvointia seurakunnissa. Pandemian jälkeen työntekijät ovat hakeutuneet poikkeuksellisen aktiivisesti uusiin työtehtäviin kirkossa tai sen ulkopuolella. Papiston liikkuminen näkyy palvelussuhteisiin liittyvien tehtävien lisääntymisenä tuomiokapitulin työssä. Sekä seurakuntien johto että työyhteisöt kaipaavat piispan ja tuomiokapitulin tukea. Hallinnollisen työn ja seurakuntien kanssa tehtävän konsultoivan työn tarpeen lisääntyminen yhdistettynä resurssien vähenemiseen on kestämaton yhtälö. Tuomiokapituli pyrkii tasapainottamaan tiukentunutta taloudellista tilannetta lisäämällä mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä muiden hiippakuntien kanssa sekä jatkamalla ulkopuolisen rahoituksen keräämistä.

Työntekijöiden liikkuvuus ja samanaikainen opiskelijamäärien laskeminen kirkon alan oppilaitoksissa ovat lisänneet rekrytointien merkitystä. Tuomiokapituli on jo ryhtynyt vahvistamaan yhteistyötä oppilaitosten ja opiskelijajärjestöjen kanssa. Tämän työn vaikuttavuutta ei voida mitata vuoden aikajänteellä, vaan se vaatii pidempää seurantajaksoa. Espoon tuomiokirkon remontin vuoksi ordinaatio- ja muita tuomiokapitulin vastuulla olevia messuja varten joudutaan etsimään väistötilat arviolta vuosiksi 2025–2027.

2. Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee vuonna 2025 yhteensä yhdeksän henkilöä. Tuomiokapitulille annettu talousarviokehys ei mahdollista henkilöstömäärän ylläpitämistä kymmenen hengen tavoitteessa, minkä vuoksi vuoden 2024 jälkeen avoimeksi tulevaa asiantuntijan

virkaa ei voida tällä erää täyttää. Tuomiokapitulin tavoitteena on viran täyttäminen niin pian kuin taloudellinen tilanne sen sallii. Työtehtäviä ja -järjestelyjä on arvioitu vuosina 2022–2024 toteutetun tuomiokapitulin organisaatiouudistuksen ja siitä saatujen kokemusten pohjalta, ja näin pyritty turvaamaan edellytykset tuomiokapitulin lakisääteisten tehtävien hoitamiseen entistä pienemmällä henkilöstömäärällä.

3. Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Johtaminen:

Järjestämme kirkkoherroille vuosittain temaattisen kirkkoherrojen kokouksen. Tämän lisäksi toteutamme neljännesvuosittain ajankohtaisteemoihin keskittyvät virtuaaliset kvartaalikaarit. Piispan ja kirkkoherrojen välisiä vuosittaisia keskusteluja jatketaan. Tällä kaudella keskusteluissa painotetaan muun muassa uusien yhteyksien luomista seurakunnan ja alueen toimijoiden välillä.

Toteutamme uudistetun piispantarkastusohjeistuksen ohjaamana kaksi piispantarkastusta vuosittain. Kehitämme piispantarkastusta edelleen erityisesti seurakuntien ja seurakunnan alueen eri toimijoiden yhteyksien vahvistamiseksi.

Järjestämme rovastikunnallisia tulevaisuustyöpajoja, jotka tukevat seurakuntien strategiaprosesseja ja niiden kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin. Johtamisen tuella on merkittävä vaikutus seurakuntien pitovoimaan ja työhyvinvointiin. Kehitämme entistä tehokkaampia tukitoimenpiteitä johtamisen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseksi seurakunnissa. Lähijohdon johtamistaitoja syvennetään kohdennetuilla koulutusohjelmilla. Laadimme henkilöstön veto- ja pitovoimakyselyn hiippakunnan seurakuntiin. Se auttaa suuntaamaan tuomiokapitulin toimia ja antaa seurakuntien johdolle arvokasta tietoa työyhteisön tilasta.

Seurakuntien toiminta:

Tuemme kirkon virkaan opiskelevien yhteyksiä kirkkoon ja laadukkaan työelämäharjoitteluprosessin toteutumista. Kokoamme yhteen kirkon alan opiskelijoiden seurakuntaharjoittelujen ohjaajat. Järjestämme kirkon alan opiskelijoille yhteisen opiskelijatapahtuman, jossa seurakunnat ja opiskelijat voivat kohdata. Vahvistamme yhteyksiä kouluttaviin oppilaitoksiin ja opiskelijayhdistyksiin. Tuemme seurakuntia rekrytoinnissa ja perehdytyksen järjestämisessä. Kehitämme ordinaatiovalmennuksen ja orientaatiokoulutuksen sisältöä palautteen perusteella. Tuemme seurakuntien kriisiviestinnän kehittämistä. Edistämme Hiilineutraalikirkko 2030 -tavoitetta varmistamalla, että kaikki hiippakunnan seurakunnat saavat Kirkon ympäristödiplomin tai vastaavan ympäristöjärjestelmän 2025 mennessä.

Hallinto:

Huolehdimme papiston virantäyttöprosesseista ja määräaikaisten pappien rekrytoinnista. Näin varmistamme riittävän, osaavan ja motivoituneen henkilöstön saannin seurakuntiin. Hoidamme papiston henkilöstöhallinnon ja tuemme kirkkoherroja ja seurakuntien henkilöstöä sekä luottamushenkilöitä hallinnollisten prosessien hyvässä hoidossa ja kehittämisessä.

Verkostot:

Pidämme yhteyttä hiippakunnan seurakuntien johtaviin diakoniatyöntekijöihin. Tuemme pienten seurakuntien yksin työtä tekeviä diakoniatyöntekijöitä. Vahvistamme yhteistyötä muiden valmiusasioista vastaavien tahojen kanssa ja tuemme henkisen huollon kehittämistä. Kehitämme ryhmätyöohjauksen vaikuttavuutta ja kartoitamme mahdollisuuksia hiippakuntarajat ylittävään yhteistyöhön. Vahvistamme ystävyyshiippakuntayhteistyötä ja etsimme luontevia yhteyksiä paikallisseurakuntatason ja hengellisen elämän alueen yhteistyölle. Edistämme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kirkossa ja laajemmin koko yhteiskunnassa.

Vuoden 2025 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2025 (max. 5)	Mittarit / arviointikriteerit
Mitä painopisteitä toiminnalla edistetään? Johtamisen tukeminen Seurakuntien veto- ja pito-voiman vahvistaminen	1. Vahvistetaan johtamistaitoja kohdennettujen koulutusohjelmien avulla	1. Koulutuksiin osallistuu yhteensä 20–25 henkilöä 2. Koulutuksiin osallistuneilta kerätty palaute
	2. Kirkkoherrojen keskustelut ja tuki temaattisesti	1. Kirkkoherroilta kerätty palaute 2. Muu tuomiokapitulin seurantatyö
	3. Kirkon työhön rekrytoitumista tukevien toimenpiteiden kehittäminen	1. Veto- ja pitovoimakyselyn käyttö seurakunnissa ja tulosten hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa 2. Harjoittelunohjaajien määrä 3. Ohjattavilta ja harjoittelun ohjaajilta kerätty palaute 4. Kirkon alan opiskelijoiden kohtaamisten määrä
	4. Työohjauksen ja ryhmätyöohjauksen kehittäminen tarpeiden mukaan	1. Jokainen työohjausta tarvitseva saa työohjausta
	5. Hengellisen elämän tuen kehittäminen	1. Hankimme viisi uutta hengellistä ohjaajaa

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille?

Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Seurakuntien työyhteisöjen työhyvinvointi ja toimintakyky paranevat johtamis- ja työyhteisötaitojen vahvistuessa. Yhteydet seurakunnan ja alueen toimijoiden välillä kehittyvät ja vahvistuvat, samoin kyky vastata toimintaympäristön muutoksiin. Osaavan ja motivoituneen työvoiman saatavuus ja pitovoima seurakunnissa paranee.

Seurakuntatyönantajien ja kirkon virkaan opiskelevien yhteydet vahvistuvat. Kirkon tehtäviin opiskelevien seurakuntaharjoittelujaksot toteutuvat laadukkaasti. Työhön liittyvä oppiminen, muutoskyky ja yhteiset tavoitteet selkiytyvät työnohjauksen myötä. Hengellinen elämä syvenyy hengellisen ohjauksen avulla.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Osaaminen on pääosin olemassa. Hankitaan tarvittaessa.

Talousarvio 2025

Kirkkolain 4 luvun 1 §:n mukaan hiippakunta huolehtii itse toiminnastaan ja hoitaa talouttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten mukaan. Hiippakunnan talousarvio toimitetaan osaksi Kirkon keskusrahaston talousarviota, jonka vahvistaa kirkolliskokous.

Talousarvion sitovuustasona on tuomiokapitulin talousarviokehys.

Hiippakuntien rahanjakomallissa tuomiokapitulin kiinteistökulut maksetaan todellisen suuruusina ja muihin kuluihin (henkilöstö ja toiminta) varattu summa jaetaan kolmeen osaan: kiinteään osaan, muuttuvaan osaan ja erityisosaan. Erityisosa hiippakunnat saavat kuurojenpappien ja vankiladiakonien menoihin sekä Turun arkkihiippakunta arkkipiispan menoihin. Loput varat jaetaan siten, että kiinteä osa on 62,5 % ja muuttuva osa 37,5 %. Kiinteä osa jaetaan tasan hiippakuntien kesken. Muuttuva osa jaetaan ottaen huomioon kolme tekijää. Nämä tekijät painoarvoineen ovat: hiippakunnan väkiluku (50 %), seurakuntien lukumäärä (25 %) ja alueelliset tekijät (25 %). Alueellisia tekijöitä arvioitaessa otetaan huomioon välimatkat hiippakunnassa ja etäisyys Helsingistä.

Espoon hiippakunnan talousarviokehukseen on vuodelle 2025 tehty 5 % korotus vuoden 2024 talousarviokehukseen verrattuna. Näin ollen talousarviokehys vuodelle 2025 on henkilöstö- ja

toimintakulujen osalta 1.073.700 €, joka on 51.100 € suurempi kuin vuoden 2024 kehys. Espoon hiippakunnan toimintakate vuonna 2025 on 1.321.950 € (vuonna 2024 1.270.850 €). Siihen sisältyvien kiinteistökulujen osuus on 248.250 €.

Henkilöstökulut (tuomiokapitulin henkilöstön palkkakulut sekä tuomiorovastin, lääninrovastien ja pappisasessoreiden sekä muut palkkiokulut sivukuluineen) ovat yhteensä 949.809 € (vuonna 2024 951.450 €).